



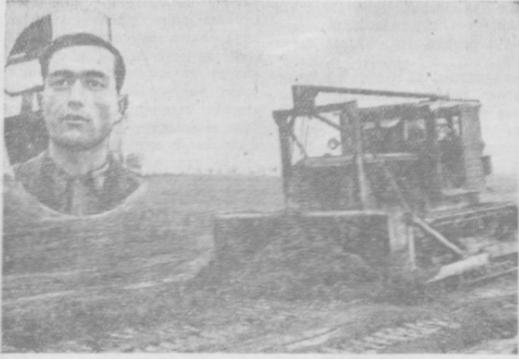


ЯНГИЙ ЎЛ 2-МТСИНИНГ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

МТС БИЛАН КОЛХОЗ ҲАМКОРЛИГИ—МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

«...МТСларнинг колхоз ишлаб чиқаришининг барча тармоқларидаги ташкилотчилик родини, уларнинг экинлар ҳосили ва чорвачилик маҳсулдорлиги учун жавобгарлигини оширишлари, колхозларнинг 1957 йил учун қабул қилинган пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планини сўзсиз бажаришлари учун ҳамма чораларни кўришлари керак».

(Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «МТСлар ишини яхшилаш ошириш ҳақида»ги қароридан).



«ХИЛ партсезде» колхозида пахта майдонлари яхшилаштирилмоқда. Суратда: бульдозерчи Ю. Холматов 2-бригаданинг яхшилаштирилган ерларини текисламоқда. Доирада ўроқ Холатов.

Механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаймиз

Ишни МТС билан мустаҳкам ҳамкорликда олиб боради, бой техникадан унумли фойдаланган колхозлар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан йилдан-йилга кўп ҳосил олмақда. МТС ўтган йили бизнинг колхоз билан тузган шартномани тўла бажарди. Қувиш шугордани тертиб бораётгани, чигит экин, гўзани қудратини қилиш ўз вақтида ва сифати ўтказилди. Илгари гўза 7-8 ва айрим ҳолларда ундан ҳам кўп қудратини қилинар эди. Ўтган йили гўза беш марта қудратини қилинди. Гўза 3 марта курак ва 5 марта суяк аммиак билан оқилантирилди. Колхозда механизациялаштириш ишининг тўғри йўлга қўйилиши яхши натижа берди. Айниқса, трактор бригадаларини йириклаштириб, атасизлик бастараф қилишни колхозга катта фойда келтирди.

Колхоз правленийси кейинги вақтларда трактор бригадасига раҳбарликни кучайтирди. Бажариётган ишнинг сифати текшириб қабул қилинди. Тракторчиларни муайян далачилик бригадаларига беришнинг ўзига жавобгарлигини оширди. Худобер Хошимов, М. Каримов, Тулаган Ташев каби универсалчилар ўз бурчларини ҳалотлик билан бажарди.

Колхозда механизациянинг даражаси йилдан-йилга ортиб бормоқда. Натижада кўп меҳнати камайиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг таънариҳи пасайибди. 1955 йилда бир центнер пахта учун 7,5 та дан меҳнат куни сарфланган бўлса, 1956 йилда 6,7 меҳнат куни сарфланди.

Колхоз правленийси, далачилик бригадалари механизаторлар билан ҳамкорликни янада мустаҳкамламоқда. Колхозда хизмат қилиб турган иккита трактор бригадаси битта қилиб йириклаштирилди. Трактор ишлари қайтадан қурилди. Бу таъбир, бирикчидан, механизаторлар ишга ваҳбарликни оёқлаштиришга бўлди. Иккинчидан, уларнинг ҳам ўз ишига нисбатан масъулиятини оширди.

Бу йил колхозда 1105 гектар майдонга чигит экин планлаштирилган. Бу йил 220 гектарга 60х45, 100 гектарга 50х50 схемасида оқиланди. 350 гектар ердаги гўза яганадан йилдан кватрат шаклида келтирилди, қатор оралари икки томонлама ишланди.

Колхозда чигит экинга тайёрлар...

Ириқлашган трактор бригадасининг афзаллиги

«Коммунизм» колхозида илгари тўртта трактор бригадаси ишлар эди. Даладаги ишда эгасизлик авж олгандан тракторчилар, айниқса универсалчилар тез-тез алмашиб турарди. Натижада сифатсиз бажариладган ишнинг айбори ким эканини аниқлаш қийин бўлар, шу туфайли ҳосил кам етиштирилди.

Ўтган йил 4 та бригада йириклаштирилиб, 2 тага аллантирилди. Бу, биричи йилдаёқ унинг афзаллигини кўрсатди. Жумладан, 10 штак камайса ҳам раҳбарлик ва иш яхшиланди, эгасизлик тугатилди. Тракторчилар далачилик бригадасига доимий бириктиб қўйилди, иш бамаслаҳат қилинадиган бўлди. Шунинг айтиш кераки, илгари чигитнинг маркер билан қаторлаб эканда, қатор орадини ортиб кетиб, тўнқ гектар ҳосил бўлмас эди. Ҳозир экин билан чигит экин бу камчилигини ҳам бартараф қилди. Ўтган йил ўроқ Юсупов бригадасида тракторчи ўроқ Турсунов 50Х50 схемасида ишнинг чигит экин, гўза парваришини ўзи ўтказди ва бир туп гўзани ҳам нобуд қилмади. Натижада гектардан 41 центнердан ҳосил олинди. Ўроқ Юсуповнинг меҳнати таъдирланди, унга Социалистик Меҳнат Қарамони унвони берилди. Аммо ўроқ Шарипов бошқариб қатнашган ва бир неча тракторчи ишланди. Оқибатда 100 миң туп кўчат 78 миңга тушиб қолди, ҳосил камайиб кетди.

Тракторчиларнинг ишнинг тўғри ташкил этиш колхозга ҳам катта ердам берди.

МТС—колхоз ишлаб чиқаришида ҳал қилувчи куч

МТСнинг коллективи КПСС XX съездининг Директиваларини амалга ошириш учун курашиб, 1956 йилда катта ютуқларга эришди. МТС зонасидаги колхозларда гектардан 1955 йилга нисбатан 3,1 центнердан ортиқ пахта олинди. Пахта ҳосилини оширишда прогрессив методларни кенг қўлланадиган 1956 йилда зонадаги 75 процент пахта майдониди экин икки томонлама парвариш қилинди.

Гўза парваришидаги ишларни кўп даражада механизациялаштириганимиз учун муҳим таъдирларга эришдик. МТС зонасида ўтган йил гўза парваришида 1955 йилга нисбатан 200 миң меҳнат куни тежалди. Фақат Жданов номи колхозининг ўзидангина 40 миң меҳнат куни иқтисод қилиб қолди, колхозда бир йилда ҳар гектар ҳосили 7 центнердан ошди.

Пахтанинг таънариҳини камайтиришда кўп меҳнати тежаб сарфланган, шубҳасиз, катта роль ўйнамоқда. Лекин ишлаб чиқариш ҳаражатларини камайтириш имкониятини фақат шунинг ўзи билан тугаб қолмайди. Буни трактор ишлари ҳаражатларини камайтириш, техника воситаларидан янада унумли фойдаланиш ҳам гўяг муҳимдир. Масалан, 1956 йилда МТС ўз зонасидаги трактор бригадаларини қайтадан кўриб чиқди ва натижада ҳозирги шартларда трактор бригадаларини йириклаштириш мумкинлиги ва лозимлиги маълум бўлди. Биз 22 трактор бригадасини йириклаштириб, унинг ўрнига 9 бригада ва бир меҳноратив отряд ташкил этдик. Айни ҳолда ҳар бир трактор бригадасига бириктирилган майдонлар ва улардан ишлар ҳамини ортиб бўлса ҳам, аммо тракторчилар ишга раҳбарлик қилиш, етиштириш ишларини тўғри тузиш ва иш сифатини ошириш мумкин бўлади. Бунинг устига трактор бригадаларни раҳбар ва устас қондилари сонини 22 кишига камайтириб, давлатнинг 124 миң сўм ва колхозларнинг 270 миң сўм пулини ва 50 тонна галласи тежаб қилинди.

Бу таъдирларнинг амалга оширилигани туфайли трактор-машина паркидан тўла ва унумли фойдаланиш ҳам мумкин бўлади. Ҳар бир шартли тракторнинг ишлаган иши 60-70 шартли гектарга қўлайиб, бунинг натижасида тракторчиларнинг иш ҳақи ҳам ошди.

Трактор бригадаларининг йириклаштирилиши мумоинияти билан тракторларнинг техник ҳарови ва ремонт ишлари ҳам яхшиланди. Техник ҳарови ва ремонт ишларининг сифатли бўлиши натижасида 72 миң сўмлик материал ва пул маблағлари кам сарфланди.

Биз трактор бригадаларини йириклаштириш билан бирга, тракторчиларни конкорте далачилик бригадаларига ва айрим қарталарга бириктириб қўйишни ҳам таъриба қилиб кўрдик. Бу таъриба мўл ҳосил етиштиришда механизаторларнинг ҳам жавобгарлигини ва манфаатдорлигини оширишга катта ердам берди. Чунинчи, тайинли далачилик бригадасига бириктирилган тракторчи кўп меҳнати тежаб сарфланди.

Биз трактор бригадаларини йириклаштириш билан бирга, тракторчиларни конкорте далачилик бригадаларига ва айрим қарталарга бириктириб қўйишни ҳам таъриба қилиб кўрдик. Бу таъриба мўл ҳосил етиштиришда механизаторларнинг ҳам жавобгарлигини ва манфаатдорлигини оширишга катта ердам берди.



Жданов номи колхозда кўкларми экинга тайёрларлик ҳар тарафлама кучайтириб юборилди. Суратда: 4-бригадада ерлар текисланаётди, тупроқ намни сақлаб қолдиш учун бороналанди.

Биз трактор бригадаларини йириклаштириш билан бирга, тракторчиларни конкорте далачилик бригадаларига ва айрим қарталарга бириктириб қўйишни ҳам таъриба қилиб кўрдик. Бу таъриба мўл ҳосил етиштиришда механизаторларнинг ҳам жавобгарлигини ва манфаатдорлигини оширишга катта ердам берди.

Тракторчилар томонидан ҳосилнинг таъдирини учун жавобгарлигини янада ошириш учун бу йил биз уларнинг ҳаммасини конкорте далачилик бригадаларига ва қарталарга бириктириб қўйдик. 37 тракторчи ўз агрегати билан далачилик бригадаларига, 40 тракторчи далачилик бригадаларидан конкорте қарталарга бириктирилди. Уларнинг ҳар бири ўз участкаларидаги барча ишларни бажаришда ва ишнинг сифатига далачилик бригадалари аъзолари билан бир қаторда жавобгар бўлади.

Биз машиналардан тўла фойдаланиш, кўп меҳнати кам сарфланган, иш унумини ошириш ва шу асосда маҳсулот таънариҳини камайтиришга қаратилган яна бир қатор таъдирларни амалга оширишмоқдамиз. Масалан, барча колхозларда трактор бригадаларини учун дала шийопонлари қуришмоқда. Бу шийопонларда механизаторлар учун қулай меҳнат-ишнинг шартин яратиб бериш билан бирга техникани сақлаш, техник ҳарови ва майда ремонтларни ўтказиш учун ҳам тегишли меҳнатий техника базаси уюштурулди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «МТСлар ишини яхшилаш ва ҳосил учун механизаторларнинг жавобгарлигини ошириш тўғрисида»ги қарорини банд руҳ билан қўйиб олган МТСнинг коллективи эмин-аман социалистик мажбуриятини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги кунини бағриш учун социалистик мусобақани кучайтириб бормоқда.

А. ИБРОҲИМОВ, 2-МТС директори.



Свердлов номи колхозда зараркунчаларга қарши кураш кучайтирилмоқда. Суратда: 4-бригада ерлари атрофидаги дарахларга дори сепаляётди.

Механизация—ҳосилни оширишнинг муҳим шартини

Жданов номи колхоз кам қувват ва кам ҳосилли колхозлардан ҳисобланади. Колхозда пахта ҳосили камайиб, кейинги беш йил мобайнида план бажарилмади. Бунига, далада далачилик бригадалари билан трактор бригадаларини ўртасида тўғри ҳамкорликнинг йўқлиги, сифат учун курашмаслик ва эгасизлик сабаб бўлади. Бунинг устига гектарга тўнқ чигит экинлар, туп қалинлиги таъминланмас эди. Колхоз правленийси пахта ҳосили ҳар бир туп гўздан тўпалашига етарли эълтибор бермагани устидан, универсалчилар кам талабларни қўйиб, гўза туллари аниқ нобуд қилинарди. Шундай қилиб, трактор бригадалари далачилик бригадалари билан бирга мўл ҳосил учун манфаатдор бўлаётган бўларди. Тракторчилар далачилик бригадасига доимий бириктиб қўйиб, йилмаслиги натижасида бир қарталга чигит экин универсалчи бошича бригадаларга ўтиб кетар, мавсум охиригача конкрет далачилик бригадасига бириктилади. Улар шу бригадаларда чигит экинни тертиб, гўза парваришидаги барча ишларни ўтказишга аҳамият берилади. Чунки бу бригадаларда аламлининг 4 та тракторчи ишланди. Табиий, бу ҳолда манфаатдорлик ҳам, масъулият ҳам кам бўлди. Натижада ҳар гектар ерда дастлабки пайтдаги 86 миң туп ўсимлик қудратини даврида 74 миңга тушиб қолди.

Демак, ҳосилнинг кам бўлиши ерининг экинлаштирилган эмас, балки механизациялаштиришнинг нотўғри ташкил этилиши натижаси экани маълум бўлди.

Колхозда ўтган йили 2 трактор бригадаси ўрнига битта трактор бригадаси хизмат қилди. Техникадан унумли фойдаланиш, ишни тўғри ташкил этиш туфайли 40 миң меҳнат куни иқтисод қилинди.

Колхозчилар, механизаторлар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги байрами парабига гектардан 32 центнердан пахта етиштириш юзасидан юксак мажбурият олдлар.

Колхоз ерлари кузда сифатли қилиб қайдаланган, ҳозир эса борона қилинмоқда. Ариқ-зувурлар тозаланиб қўйилди. Гўга тайёрлаш давом эттирилмоқда. Бу йил ҳар гектар ерда гўза чигит экин, текнадан тўла фойдаланиш билан ҳосилдорликни янада ошганми.

Жданов номи колхознинг аграрномни.

Жавобгарлики ошириш яхши натижа берди

Ҳосил ҳар бир туп гўздан тўпалади. Ҳар гектар ерда экиннинг гўза туллари сақлаб, ҳосил етилган даврда ҳар гектар ерда 80 миң туп кўчат бўлишига эришилди. Айрим қарталлар ерда икки универсалчи ишлаганида мен унинг ишга контроллик қилиб турдим.

Ўроқ Эгамбердиев бошқариб далачилик бригадаси мен ишлаган бригада билан кўп иш, ер-сув шартларида ҳеч қандай фарқ йўқ. Шунга қарамасдан, Эгамбердиев бригадаси гектардан аяги 23 центнерга яқин ҳосил олади. Чунки бригадада механизаторлар ишдаги эгасизлик тугатилди. Мавсум давомида гўза беш тракторнинг қўлини тўла ва ошириб адо этди. Бизнинг бригаданимиз эса 58 гектар еригиз ҳар гектардан 33,4 центнердан пахта териб олди.

Мен хизмат қилган бригадада аъзолари қудратини пайтда гўза туллари сақлаб, ҳосил етилган даврда ҳар гектар ерда 80 миң туп кўчат бўлишига эришилди. Айрим қарталлар ерда икки универсалчи ишлаганида мен унинг ишга контроллик қилиб турдим.

пахтанинг таънариҳини 105 сўмга камайган бўлса, ўроқ Эгамбердиев бригадасида таънариҳи 140 сўмдан ортиди. Бу йил колхоздаги 2 трактор бригадаси қўйилди, битта трактор бригадаси ташкил этилди. Унга таърибадан механик ўроқ Борлаков раҳбарлик қилмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг МТС лар ишини яхшилаш ҳақидаги қарори, шубҳасиз, трактор ишларининг янада унумли бўлишига ердам берди. Биз партия ва ҳукуматимизнинг гамурлигига жавобан янада унумли меҳнат қилганимиз, техникадан тўла фойдаланиб, катта майдонларда мўл ҳосил етиштиришимиз.

У. ЖУЛБОВ, Фрунзе номи колхоз 4-далачилик бригадасининг универсалчиси.

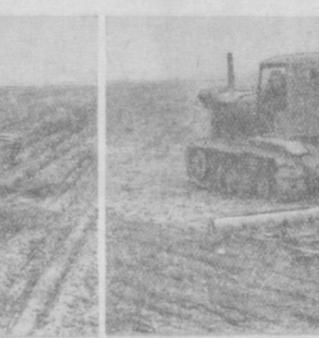
ТАРАДДУД

Бригада механиги Қўзан Исоев шулар тўғрисида мулоҳаза юритиб, шартларни яхши кучайтириш, тайёрларликни тезроқ тугаллаш тўғрисида қатъий ваъда берди.

МТС механизаторлари, колхоз пахтакорлари билан субхотлаштирилганда трактор бригадаларининг йириклаштирилганлигини кейин механизаторлар илгаридек гектар учун эмас, ҳосил учун пахтакорларнинг астойдил курашганликлари маълум бўлди. Өндилликда ҳар бир тракторчи қачин ери ҳайдаса, ўша ерда ўзи чигит экин, шу задалаги гўзани ўзи ҳам уюзишга, ҳам қўлданлигига қудратини қилди. Механизаторларнинг пахтакорлар билан ҳамкорлиги ҳосил учун жавобгарлик, мўл ҳосилдан келган имтиёзлар пахтакорлар қандай гайратланганда, механизаторини ҳам шундай фидокорона меҳнат қилишга илҳомлашмоқда. Ҳуши шу кунларда, мўл ҳосил учун мустаҳкам экин тайёрланаётган қизил кунларда қуради. Қайси колхозга борманг, ер ҳайдаётган, далачини борона қилсаётган, ариқларни тозалашган, далага тўтовисиз қатнаб, гўга ва бошқа маҳалани ўғит ташкил чинараётган механизаторларнинг, пахтакорларнинг ҳамжihatлик билан қилсаётган меҳнатидан завқланиш.

МТС механизаторлари, илгор колхозларининг пахтакорлари бу йил ҳам пахта ҳосилини ошириш, чорвачиликни яхшилаштириш учун қўлини қўлга бериб, эр гайрат билан фидокорона меҳнат қилмоқда.

Ш. КУЗАНБОВ, Н. РИХИСЕВ.



В. Салов фотолари.

